

Debatt: Okunskap bäddar för extremism

2009-10-08 16:40

Den partipolitiska extremhögern har etablerat sig i Europa. Sedan år 1999, då Jörg Heider fick 28 procent av rösterna i Österrike, har dessa krafter fått ett allt större erkännande. De har tagit plats i koalitionsregeringar i länder som Österrike, Nederländerna och Schweiz. I Danmark har de haft ett stort inflytande över politiken som stödparti till regeringen. Det finns också anledning att oroa sig över Fremskrittspartiets etablering i Norge. Trenden är helt enkelt att de högerextrema krafterna har vunnit mark när det gäller inflytande.

Hur kommer det sig då att denna partifamilj gått från en marginaliserad plats i kulissen till en position som etablerad samarbetspartner i så många europeiska länder? En förklaring är helt enkelt att medborgarna accepterat utvecklingen. Det har tyvärr visat sig lätt att vänja sig vid retorik som gör skillnad på "vi" och "dem". För att stävja denna illavarslande utveckling krävs outtröttliga arrangörer av studiecirklar, debatter och utställningar som om och om igen synar vår samtid.

Den stora demokratin beror på den lilla, menar upphovsmannen till begreppet "socialt kapital", professor Robert Putnam. För oss som verkar inom folkbildningen är det lätt att se att Putnam har rätt i att socialt engagemang föder politiskt engagemang, att aktiviteter inom föreningslivet gynnar demokratin och det sociala kapitalet. På många håll sjuder Europa av ideellt engagemang och lärande, men dessvärre står många människor helt utanför denna utvecklande arena. Okunskap, ensamhet och en känsla av maktlöshet är en ypperlig grogrund för de högerextrema partiernas framgångar.

Tyngdpunkten i EUs nuvarande kompetenssatsningar ligger på det formella lärandet. Om Europa ska få vara en plats för levande demokrati och alla människors lika värde måste resurserna förskjutas rejält till förmån för det icke-formella lärandet.

När människor träffas i folkbildningen uppstår nya idéer och nya insikter. Ett slags korsbefruktnings som utvecklar inte bara personerna som deltar, utan hela samhället. En sådan blandning är oerhört viktig för en väl fungerande demokrati. Och därmed ett bra Europa.

Åke Gustavsson, ordförande,
Folkbildningsförbundet - studieförbundens intresseorganisation

Sue Waddington, ordförande,
EAEA - European Association for the Education of Adults

Publicerats bland annat här:

Höglandsnytt: <http://www.hemsidan.net/?n=14849>

Folket: <http://folket.se/asikter/debatt/1.505133>

Norra Skåne:

http://www.nsk.se/article/20091013/OPINION/710139835/1171/OPINION*/okunskap-baddar-for-extremism

Värmlands Folkblad: <http://www.vf.se/Asikter/Varmland/Okunskap-baddar-for-extremism-091014.aspx>

Helsingborgs Dagblad: <http://hd.se/ledare/2009/11/07/okunskap-baeddar-foer-extremism/>
Hela Hälsingland: <http://helahalsingland.se/asiktstorget/debatt/1.1536568>